WYROK TRYBUNAŁU (pierwsza izba)

z dnia 5 października 2006 r. *

W sprawie C-312/04

mającej za przedmiot skargę o stwierdzenie, na podstawie art. 226 WE, uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego, wniesioną w dniu 23 lipca 2004 r.,

Komisja Wspólnot Europejskich, reprezentowana przez G. Wilmsa i A. Weimara, działających w charakterze pełnomocników, z adresem do doręczeń w Luksemburgu,

strona skarżąca,

przeciwko

Królestwu Niderlandów, reprezentowanemu przez H.G. Sevenster i J.G.M. van Bakel, działające w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

* Język postępowania: niderlandzki.

TRYBUNAŁ (pierwsza izba),

w składzie: P. Jann, prezes izby, K. Schiemann, N. Colneric, J.N. Cunha Rodrigues (sprawozdawca) i E. Levits, sędziowie,

rzecznik generalny: C. Stix-Hackl,
sekretarz: R. Grass,

uwzględniając procedurę pisemną,

podjąwszy, po wysłuchaniu rzecznika generalnego, decyzję o rozstrzygnięciu sprawy bez opinii,

wydaje następujący

Wyrok

1 Komisja Wspólnot Europejskich wnosi w skardze do Trybunału o stwierdzenie, że:

— nie podejmując z należytą starannością do dnia 1 stycznia 1992 r. działań koniecznych do szybkiego ustalenia należności z tytułu środków własnych Wspólnot w niektórych przypadkach, w których podejrzewano nieprawidłowości w odniesieniu do przewozów objętych karnetem TIR,

— opóźniając od dnia 1 stycznia 1992 r. do końca 1994 r. ustalenie należności z tytułu środków własnych Wspólnot i w wyniku tego przekazując je Komisji z opóźnieniem w niektórych przypadkach, w których podejrzewano nieprawidłowości w odniesieniu do przewozów objętych karnetem TIR,

— odmawiając zapłacenia związanych z tym odsetek za zwłokę,

Królestwo Niderlandów uchybiło zobowiązaniom ciążącym na nim na mocy art. 2 ust. 1, art. 6 ust. 2, art. 10 ust. 1 i art. 11 rozporządzenia Rady (EWG, Euroatom) nr 1552/89 z dnia 29 maja 1989 r. wykonującego decyzję 88/376/EWG, Euroatom w sprawie systemu środków własnych Wspólnot (Dz.U. L 155, str. 1).

Ramy prawne

Konwencja TIR

2 Konwencja celna dotycząca międzynarodowego przewozu towarów z zastosowaniem karnetów TIR (zwana dalej „Konwencją TIR") została podpisana w Genewie w dniu 14 listopada 1975 r. Królestwo Niderlandów jest stroną tej Konwencji tak jak Wspólnota Europejska, która zatwierdziła ją rozporządzeniem Rady (EWG) nr 2112/78 z dnia 25 lipca 1978 r. (Dz.U. L 252, str. 1). Rzeczona Konwencja obowiązuje Wspólnotę od dnia 20 czerwca 1983 r. (Dz.U. L 31, str. 13).

3 Konwencja TIR przewiduje w szczególności, że od towarów przewożonych zgodnie z procedurą TIR nie będą uiszczane lub składane do depozytu w przejściowych urzędach celnych opłaty i podatki przywozowe i wywozowe.

4 W celu wprowadzenia tych ułatwień Konwencja TIR wymaga, aby towary w czasie trwania przewozu były zaopatrzone w jednolity dokument, karnet TIR, który służy kontrolowaniu prawidłowości operacji. Konwencja wymaga również, aby przewóz poręczony był przez stowarzyszenia umocowane przez umawiające się strony, zgodnie z art. 6 Konwencji.

5 Artykuł 6 ust. 1 Konwencji TIR stanowi, że:

„Każda Umawiająca się Strona może, z zastrzeżeniem określonych przez siebie warunków i gwarancji, upoważnić stowarzyszenia do wydawania karnetów TIR bezpośrednio lub za pośrednictwem odpowiednich stowarzyszeń oraz do występowania w charakterze poręczycieli".

6 Karnet TIR składa się z kilku arkuszy obejmujących odcinek nr 1 i odcinek nr 2 wraz z odpowiednimi grzbietami, na których znajdują się wszystkie niezbędne informacje. Dla każdego przemierzanego terytorium używana jest para odcinków. Na początku przewozu grzbiet nr 1 zostaje złożony w wyjściowym urzędzie celnym; rozliczenie następuje po otrzymaniu grzbietu nr 2 od urzędu celnego wyjazdu, znajdującego się na tym samym terytorium celnym. Procedura ta powtarza się dla każdego przemierzanego terytorium, przy użyciu kolejnych par odcinków znajdujących się w danym karnecie.

7 Karnety TIR są drukowane i rozprowadzane przez International Road Transport Union („Międzynarodową Unię Transportu Drogowego", zwaną dalej „IRU"), z siedzibą w Genewie. Są one dostarczane użytkownikom przez stowarzyszenia poręczające poszczególnych państw, upoważnione do tego przez organy administracyjne umawiających się stron. Karnet TIR jest dostarczany przez stowarzyszenie poręczające państwa wyjścia, a udzielone poręczenie jest pokrywane przez IRU i grupę instytucji ubezpieczeniowych z siedzibą w Szwajcarii.

8 Artykuł 8 Konwencji TIR stanowi:

„1. Stowarzyszenie poręczające zobowiąże się do uiszczenia należnych opłat i podatków przywozowych lub wywozowych, zwiększonych ewentualnie o odsetki za zwłokę, które mogą się należeć na mocy ustaw i przepisów celnych państwa, w którym ujawniono nieprawidłowość odnoszącą się do operacji TIR. Będzie ono zobowiązane do zapłacenia tych kwot na zasadzie odpowiedzialności wspólnej i solidarnej z osobami, od których należne są te kwoty.

2. Jeżeli ustawy i przepisy Umawiającej się Strony nie przewidują uiszczania opłat i podatków przywozowych lub wywozowych w przypadkach określonych w ustępie 1, stowarzyszenie poręczające zobowiąże się do zapłacenia, na tych samych warunkach, kwoty równej opłatom i podatkom przywozowym lub wywozowym, zwiększonym o jakiekolwiek odsetki za zwłokę.

3. Każda Umawiająca się Strona określi maksymalną wysokość kwot od jednego karnetu TIR, których można żądać od stowarzyszenia poręczającego na podstawie postanowień ustępów 1 i 2.

4. Odpowiedzialność stowarzyszenia poręczającego w stosunku do władz państwa, w którym się znajduje wyjściowy urząd celny, rozpoczyna się od chwili, gdy karnet

TIR został przyjęty przez urząd celny. W następnych państwach, przez które prowadzi trasa przewozu towarów zgodnie z procedurą TIR, odpowiedzialność ta rozpoczyna się od chwili wwozu towarów [...]

5. Odpowiedzialność stowarzyszenia poręczającego będzie obejmować nie tylko towary wyszczególnione w karnecie TIR, lecz także towary, które — jakkolwiek nie są wyszczególnione w tym karnecie — znajdują się pod zamknięciem celnym w części pojazdu drogowego albo w kontenerze. Nie będzie ona obejmować żadnych innych towarów.

6. W celu ustalenia opłat i podatków wymienionych w ustępach 1 i 2 dane dotyczące towarów zawarte w karnecie TIR uważane będą za ważne do czasu przedstawienia dowodu przeciwnego.

7. Gdy kwoty wymienione w ustępach 1 i 2 staną się wymagalne, właściwe władze powinny, w miarę możliwości, przed skierowaniem roszczenia do stowarzyszenia poręczającego zażądać ich zapłaty od osoby lub osób, od której lub których kwoty bezpośrednio się należą".

9 Zgodnie z art. 11 Konwencji TIR:

„1. Gdy karnet TIR nie został zwolniony lub gdy zwolnienie karnetu TIR zawiera zastrzeżenia, właściwe władze nie będą miały prawa żądać od stowarzyszenia poręczającego uiszczenia kwot wymienionych w ustępach 1 i 2 artykułu 8, jeżeli w terminie jednego roku, licząc od dnia przyjęcia karnetu TIR przez te władze, nie zawiadomiły one na piśmie stowarzyszenia o niezwolnieniu lub zwolnieniu z zastrzeżeniami. Postanowienie to będzie miało zastosowanie również w razie zwolnienia uzyskanego podstępem lub przez nadużycie, lecz wówczas termin będzie dwuletni.

2. Żądanie uiszczenia kwot wymienionych w ustępach 1 i 2 artykułu 8 powinno być skierowane do stowarzyszenia poręczającego nie wcześniej niż z upływem trzech miesięcy, licząc od dnia, w którym stowarzyszenie to zostało powiadomione o niezwolnieniu karnetu TIR, zwolnieniu z zastrzeżeniami lub zwolnieniu uzyskanym podstępem lub przez nadużycie, i nie później niż w terminie dwóch lat, licząc od tego samego dnia. Jednakże w przypadkach, które w wymienionym terminie dwóch lat będą przedmiotem postępowania sądowego, żądanie to powinno być skierowane w terminie jednego roku, licząc od dnia, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne.

3. Dla uiszczenia żądanych kwot stowarzyszenie poręczające będzie rozporządzać trzymiesięcznym terminem, licząc od dnia skierowania do niego żądania zapłaty. Stowarzyszenie otrzyma zwrot uiszczonych kwot, jeżeli w terminie dwóch lat od dnia skierowania żądania zapłaty ustalone zostanie w sposób zadowalający władze celne, że w odniesieniu do danej czynności przewozu nie została popełniona żadna nieprawidłowość".

Wspólnotowe uregulowania celne

10 Artykuł 10 rozporządzenia Rady (EWG) nr 719/91 z dnia 21 marca 1991 r. w sprawie stosowania we Wspólnocie karnetów TIR oraz karnetów ATA jako dokumentów tranzytu (Dz.U. L 78, str. 6), znajdującego zastosowanie od dnia 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 1993 r., stanowi:

„1. Niniejszy artykuł stosuje się bez uszczerbku dla przepisów szczególnych Konwencji TIR i Konwencji ATA dotyczących odpowiedzialności zrzeszeń gwarantujących (stowarzyszeń poręczających) przy stosowaniu karnetu TIR lub karnetu ATA.

2. Jeżeli podczas lub w związku z przewozem dokonywanym na podstawie karnetu TIR lub operacją tranzytową dokonywaną na podstawie karnetu ATA, okaże się, że w określonym państwie członkowskim miało miejsce przestępstwo lub nieprawidłowość, to państwo członkowskie, zgodnie z przepisami wspólnotowymi lub krajowymi, pobiera cła i inne opłaty, które mogą być należne, bez uszczerbku dla wszczęcia postępowania karnego.

3. Jeżeli nie można ustalić, na jakim obszarze miało miejsce przestępstwo lub nieprawidłowość, wówczas uważa się, że takie przestępstwo lub nieprawidłowość miały miejsce w państwie członkowskim, w którym zostały wykryte, chyba że w terminie, który zostanie określony, zgodnie z wymogami organów celnych, dostarczony jest dowód na prawidłowość operacji lub zostanie ustalone miejsce, w którym przestępstwo lub nieprawidłowość faktycznie miały miejsce [tłumaczenie nieoficjalne]

[...]".

11 Artykuł 2 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 1593/91 z dnia 12 czerwca 1991 r. ustanawiającego szczegółowe zasady stosowania rozporządzenia nr 719/91 (Dz.U. L 148, str. 11), które również obowiązywało od dnia 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 1993 r., przewiduje:

„1. Jeżeli podczas lub przy okazji transportu dokonywanego na podstawie karnetu TIR lub tranzytu dokonywanego na podstawie karnetu ATA okaże się, że miało miejsce naruszenie lub nieprawidłowość, to organy celne powiadamiają posiadacza karnetu TIR lub karnetu ATA oraz zrzeszenie gwarantujące w terminie przewidzianym, w zależności od przypadku, w art. 11 ust. 1 Konwencji TIR lub art. 6 ust. 4 Konwencji ATA.

2. Dowód na prawidłowość czynności dokonanej na podstawie karnetu TIR lub karnetu ATA w rozumieniu art. 10 ust. 3 akapit pierwszy rozporządzenia (EWG) nr 719/91 jest dostarczany w terminie przewidzianym, w zależności od przypadku, w art. 11 ust. 2 Konwencji TIR lub art. 7 ust. 1 i 2 Konwencji ATA [tłumaczenie nieoficjalne]

[...]".

12 Artykuł 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 719/91 oraz art. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 1593/91 zostały zastąpione z dniem 1 stycznia 1994 r. odpowiednio przez art. 454 ust. 1 i 2 oraz art. 455 ust. 1 i 2 rozporządzenia Komisji (EWG) nr 2454/93 z dnia 2 lipca 1993 r. ustanawiającego przepisy w celu wykonania rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 253, str. 1, zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym"), które mają prawie identyczną treść.

13 W rozumieniu art. 457 rozporządzenia wykonawczego:

„Do celów art. 8 ust. 4 Konwencji TIR, jeżeli przesyłka jest wprowadzana na obszar celny Wspólnoty lub procedura rozpoczyna się w urzędzie celnym wyjścia znajdującym się na obszarze celnym Wspólnoty, to stowarzyszenie poręczające staje się lub jest odpowiedzialne wobec organów celnych każdego państwa członkowskiego, przez którego obszar jest przewożona przesyłka TIR aż do punktu, w którym opuszcza obszar celny Wspólnoty lub do urzędu celnego przeznaczenia na tym obszarze".

System środków własnych Wspólnot

14 Artykuł 2 rozporządzenia nr 1552/89 znajdujący się w tytule I, zatytułowanym „Przepisy ogólne", stanowi:

„1. Do celów stosowania niniejszego rozporządzenia, tytuł Wspólnot do środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) decyzji 88/376/EWG, Euratom jest ustalony z chwilą powiadomienia dłużnika o wysokości należnej kwoty przez właściwe służby państwa członkowskiego. Powiadomienia dokonuje się, z chwilą gdy dłużnik jest znany, a należna kwota może być naliczona przez właściwe organy administracyjne, z uwzględnieniem wszystkich przepisów wspólnotowych wiążących w tej dziedzinie [tłumaczenie nieoficjalne, podobnie jak wszystkie cytaty z tego rozporządzenia poniżej]

[...]".

15 Artykuł 3 akapit pierwszy i drugi rozporządzenia nr 1552/89, które również stanowią część tytułu I, przewiduje:

„Państwa członkowskie podejmują wszelkie właściwe środki w celu zapewnienia, aby dokumenty uzupełniające, które dotyczą ustalenia i udostępnienia środków własnych, były przechowywane przez okres co najmniej trzech lat kalendarzowych, licząc od końca roku, którego dokumenty uzupełniające dotyczą.

W przypadku gdy kontrola dokumentów uzupełniających, które dotyczą ustalenia, dokonana przez organy krajowe lub organy krajowe we współpracy z Komisją

wykaże, że wymagane jest jego sprostowanie, dokumenty te przechowuje się po upływie terminu przewidzianego w akapicie pierwszym, przez wystarczający okres umożliwiający dokonanie monitorowanie sprostowania".

16 Artykuł 6 ust. 1 i 2 lit. a) i b) rozporządzenia nr 1552/89, znajdujący się w tytule II zatytułowanym „Rachunki dotyczące środków własnych", stanowi:

„1. Rachunki dotyczące środków własnych prowadzone [są] przez Skarb każdego państwa członkowskiego lub organ wyznaczony przez każde państwo członkowskie i z podziałem na rodzaj środków.

2. a) Z zastrzeżeniem lit. b) niniejszego ustępu, tytuły dochodów budżetowych ustalone zgodnie z art. 2 są wpisywane w rachunkach [zwanych potocznie rachunkami A] najpóźniej pierwszego dnia roboczego po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony.

b) Ustalone tytuły dochodów budżetowych nieuwzględnione w rachunkach określonych w lit. a), ze względu na to, że nie zostały jeszcze uzyskane ani nie przewidziano zabezpieczenia, wykazywane są na odrębnych rachunkach [zwanych potocznie rachunkami B] w terminie ustanowionym w lit. a). Państwa członkowskie mogą przyjąć tę procedurę, jeżeli ustalone tytuły dochodów budżetowych, w odniesieniu do których zabezpieczenie zostało przewidziane, są kwestionowane oraz mogą podlegać zmianie w wyniku rozstrzygnięcia sporu, który powstał".

17 W rozumieniu art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89, znajdującego się w tytule III, zatytułowanym „Udostępnianie środków własnych":

„1. Zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10 każde państwo członkowskie zapisuje środki własne na rachunek, który w tym celu został otwarty dla Komisji przy skarbie państwa lub przy organie wyznaczonym przez to państwo.

Taki rachunek jest prowadzony nieodpłatnie.

2. Zapisane kwoty są przeliczane przez Komisję i wpisywane do jej rachunków [...]".

18 Artykuł 10 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89, który również stanowi część tytułu III, przewiduje:

„Po potrąceniu 10% tytułem kosztów poboru zgodnie z art. 2 ust. 3 decyzji 88/376/EWG, Euratom wpis środków własnych, określonych w art. 2 ust. 1 lit. a) i b) tej decyzji dokonywany jest najpóźniej w pierwszym dniu roboczym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony zgodnie z art. 2 niniejszego rozporządzenia.

Jednakże w odniesieniu do tytułów dochodów budżetowych wykazanych na rachunkach [B] na mocy art. 6 ust. 2 lit. b) wpis musi być dokonany najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuły dochodów budżetowych zostały uzyskane".

19 Artykuł 11 rozporządzenia, który znajduje się również we wspomnianym tytule III, stanowi:

„Każda zwłoka w dokonaniu zapisu na rachunku określonym w art. 9 ust. 1 prowadzi do zapłaty odsetek przez dane państwo członkowskie według stopy procentowej obowiązującej na rynku pieniężnym państwa członkowskiego, w terminie płatności dla krótkoterminowych publicznych operacji finansowych, powiększonej o dwa punkty procentowe. Stopa ta wzrasta o 0,25 punktu procentowego za każdy miesiąc zwłoki. Stopa procentowa w ten sposób powiększona jest stosowana do całego okresu zwłoki".

Postępowanie poprzedzające wniesienie skargi

20 Zdaniem Komisji, w wyniku kontroli przeprowadzonej przez jej pracowników w dniu 2 października 1997 r. w zarządzie urzędu celnego w Rotterdamie (Niderlandy), została stwierdzona zwłoka w ustalaniu środków własnych z ceł. Ustalenia te dotyczyły nierozliczonych karnetów TIR przyjętych w okresie od 1991 r. do 1993 r. i w stosunku do których wezwanie do zapłaty zostało wysłane przez władze niderlandzkie z opóźnieniem, biorąc pod uwagę, że w 15 stwierdzonych przypadkach wspomniane wezwania zostały wysłane jedynie po około dwóch i pół roku po przyjęciu tych karnetów, podczas gdy władze te stwierdziły, że odcinek nr 2 rzeczonych karnetów nie został odesłany do urzędu celnego wyjścia.

21 W piśmie z dnia 18 grudnia 1997 r. Komisja powiadomiła Królestwo Niderlandów o swoich ustaleniach, a następnie w pismach z dnia 9 marca 1998 r. oraz 6 stycznia 2000 r. zwróciła się ona do tego państwa członkowskiego o udostępnienie kwoty w wysokości 267 682,43 NLG, stanowiącej odsetki za zwłokę w rozumieniu art. 11 rozporządzenia nr 1552/89. Komisja potwierdza, że obliczenie odsetek za zwłokę, zostało dokonane na podstawie maksymalnego 15 miesięcznego terminu liczonego

od zatwierdzenia omawianych dokumentów, ustalonego dla potrzeb zawiadomienia dłużnika o należnych cłach, który to termin wynika z art. 455 rozporządzenia wykonawczego i art. 11 Konwencji TIR.

22 W odpowiedzi z dnia 15 kwietnia 1998 r. i 7 marca 2000 r. władze niderlandzkie odrzuciły żądanie zapłaty odsetek za zwłokę z uwagi na fakt, że żądanie to nie miało podstawy prawnej i że na mocy art. 3 akapit pierwszy rozporządzenia nr 1552/89, uległo ono przedawnieniu w stosunku do niektórych rozważanych spraw, z których jedna sięgała 1986 r.

23 Jeśli chodzi o zarzucaną zwłokę, stwierdzoną przez pracowników Komisji, władze niderlandzkie uznają, że brak jest jakiejkolwiek podstawy prawnej umożliwiającej pobranie należności od posiadacza dokumentu TIR, jeżeli postępowanie wyjaśniające nie zostało zakończone. Należne kwot można było zatem uwzględnić jedynie po zakończeniu takiego postępowania wyjaśniającego. Z tego względu, zdaniem tych władz, nie można uznać, że przekroczenie trzymiesięcznego terminu, określonego w art. 11 ust. 2 Konwencji TIR w oczekiwaniu na wyniki ustaleń, stanowiło uwzględnienie z opóźnieniem, prowadzące do obowiązku zapłaty odsetek za zwłokę.

24 Nie zgadzając się z argumentacją przedstawioną przez władzę niderlandzkie, Komisja w dniu 18 października 2002 r. skierowała do Królestwa Niderlandów wezwanie do usunięcia naruszenia. W wezwaniu tym, Komisja przedstawiła analizę, opartą na przepisach prawa wspólnotowego obowiązujących od 1991 r. do 1993 r., dotyczącą zwłoki w przekazywaniu środków własnych, która wynikała z przedłużającej się bezczynności administracji niderlandzkiej w odniesieniu do operacji TIR, objętych niniejszym postępowaniem. Biorąc pod uwagę trudności w ustalaniu konkretnej daty dla potrzeb obliczenia odsetek za zwłokę dotyczących operacji TIR, które miały miejsce przed 1992 r., Komisja uważa, że odsetki za zwłokę za ten okres nie należą się, z uwagi na brak obowiązującego terminu na pobranie omawianych należności, ale że władze niderlandzkie nie podjęły jednak działań

koniecznych w celu ochrony finansowych interesów Wspólnoty. W odniesieniu do operacji TIR, następujących po dniu 1 stycznia 1992 r., Komisja zwraca się do władz niderlandzkich o bezzwłoczne przelanie, na podstawie art. 11 rozporządzenia nr 1552/89, odsetek za zwłokę w kwocie wynoszącej 110 239,17 EUR.

25 W odpowiedzi z dnia 19 grudnia 2002 r. władze niderlandzkie podtrzymały swoje stanowisko.

26 W dniu 11 lipca 2003 r. Komisja wydała uzasadnioną opinię, w której powtórzyła ona argumentację przedstawioną w wezwaniu do usunięcia naruszenia. Królestwo Niderlandów zostało wezwane do podjęcia środków koniecznych w celu podporządkowania się tej opinii, w terminie dwóch miesięcy od jej otrzymania. Rząd tego państwa członkowskiego odpowiedział na uzasadnioną opinię pismem z dnia 10 września 2003 r., w którym ponownie zawarł przedstawione poprzednio argumenty.

27 W tych okolicznościach Komisja postanowiła wnieść niniejszą skargę.

W przedmiocie skargi

W przedmiocie dopuszczalności

Argumenty stron

28 Rząd niderlandzki twierdzi, że skarga jest niedopuszczalna. Skarga uległa przedawnieniu na mocy art. 3 rozporządzenia nr 1552/89, który zobowiązuje

państwa członkowskie do przechowania dokumentów uzupełniających, które dotyczą ustalenia i udostępnienia środków własnych przez okres co najmniej trzech lat kalendarzowych, licząc od końca roku, którego dokumenty uzupełniające dotyczą. Wynikałoby z tego, że Komisji przysługuje taki sam termin na wniesienie skargi przeciwko państwu członkowskiemu, biorąc pod uwagę, że w przeciwnym razie, państwo członkowskie nie miałoby jakiejkolwiek możliwości prowadzenia swojej obrony. W niniejszym przypadku, w zakresie w jakim brak jest podstawy prawnej przedłużenia tego terminu, które to przedłużenie przewidziane zostało jedynie w sytuacji gdy kontrola Komisji przeprowadzona w tym terminie prowadziłaby do sprostowania, władze niderlandzkie były zobowiązane do zachowania dokumentów uzupełniających dotyczących okresów, które obejmuje niniejsze postępowanie, co najwyżej do końca 1997 r. Fakt, że władze niderlandzkie nadal nie zniszczyły dokumentów nic nie zmienia, jeśli chodzi o stosowanie terminu przedawnienia.

29 Ponadto żądanie Komisji byłoby w każdym razie niedopuszczalne w odniesieniu do okresu zakończonego w dniu 1 stycznia 1992 r., gdyż wniesienie skargi dotyczącej tego okresu nie jest uzasadnione jakimkolwiek interesem Komisji. Uznając, że żadne odsetki za zwłokę za wspomniany okres nie były należne, Komisja chciała jedynie, aby Trybunał orzekł, iż władze niderlandzkie z opóźnieniem ustaliły i przekazały należne środki własne. Takie żądanie powinno być uznane za niedopuszczalne, ponieważ wyrok, który zostałby wydany, nie mógłby zmienić sytuacji prawnej Królestwa Niderlandów.

30 W odpowiedzi na pierwszy zarzut niedopuszczalności, Komisja zauważa, że art. 3 rozporządzenia nr 1552/89 ma jedynie na celu zapewnienie obowiązkowego przechowywania dokumentów uzupełniających przez „co najmniej" trzy lata i że nie ustanawia on żadnego terminu przedawnienia uzyskiwania środków własnych. Nawet jeśli należałoby interpretować rzeczony art. 3 w ten sposób, że ustanawia on termin przedawnienia, nie zostałby on w tym przypadku przekroczony, gdyż władze niderlandzkie zostały w tym terminie powiadomione, że nastąpiło opóźnienie. Informacja ta została bowiem przekazana przez Komisję władzom niderlandzkim w piśmie z dnia 18 grudnia 1997 r., podczas gdy przekazane przez Komisję żądanie zapłaty odsetek za zwłokę dotyczyło karnetów TIR przyjętych w 1993 r., dla których

ustalenie i faktyczne przekazanie miało miejsce w 1994 r. i 1995 r. Zgodnie z art. 3 rozporządzenia nr 1552/89 dokumenty uzupełniające dotyczące środków własnych ustalonych w 1994 r. i 1995 r. powinny być przechowane, odpowiednio do końca 1997 r. i 1998 r. Co więcej termin określony w art. 3 może zostać przedłużony, w sytuacji gdy dane ustalenia powinny zostać sprostowane. W rezultacie, ponieważ wyniki kontroli przeprowadzonej przez Komisję wykazały, że takie sprostowania są konieczne, nie można mówić o przedawnieniu.

31 W odniesieniu do drugiego zarzutu niedopuszczalności Komisja uważa, że szczególny charakter postępowania w sprawie naruszenia z art. 226 WE pozwala właśnie na dokonanie stwierdzenia, że państwo członkowskie nie wywiązało się ze swoich zobowiązań, bez konieczności zmiany jego sytuacji prawnej.

Ocena Trybunału

32 Jeśli chodzi o pierwszy zarzut niedopuszczalności należy zauważyć, że w przeciwieństwie do tezy bronionej przez rząd niderlandzki, art. 3 rozporządzenia nr 1552/89 nie zawiera terminu przedawnienia uzyskiwania środków własnych. Przepis ten zmierza jedynie do nałożenia na państwa członkowskie obowiązku przechowywania dokumentów uzupełniających, dotyczących ustalania i udostępniania środków własnych, przez określony minimalny okres, który może zostać przedłużony w razie potrzeby na czas umożliwiający dokonanie sprostowania i monitorowanie tego sprostowania, w sytuacji gdy kontrola przeprowadzona przez państwo członkowskie lub przez państwo członkowskie we współpracy z Komisją wykaże konieczność takiego sprostowania. Posłużenie się zwrotem „co najmniej" w odniesieniu do trzyletniego terminu przechowywania potwierdza fakt, że zamiarem ustawodawcy wspólnotowego nie było ustanowienie terminu przedawnienia.

33 Co więcej wiadomo jest, że władze niderlandzkie nie dokonały zniszczenia dokumentów dotyczących operacji objętych niniejszym postępowaniem, tak że Królestwo Niderlandów nie może powoływać się na jakiekolwiek naruszenie prawa do obrony.

34 Zarzut ten podlega zatem oddaleniu.

35 Jeśli chodzi o drugi zarzutu niedopuszczalności oparty na braku interesu prawnego w ustaleniu uchybienia w odniesieniu do okresu poprzedzającego dzień 1 stycznia 1992 r., dla którego nie żądano zapłaty odsetek za zwłokę, należy przypomnieć, że nieprzestrzeganie przez państwo członkowskie obowiązku nałożonego przez regułę prawa wspólnotowego stanowi samo w sobie uchybienie (zob. w szczególności wyrok z dnia 12 czerwca 2003 r. w sprawie C-363/00 Komisja przeciwko Włochom, Rec. str. I-5767, pkt 47).

36 Ponieważ zarzut ten jest bezzasadny, należy go oddalić oraz uznać, że skarga jest w całości dopuszczalna.

Co do istoty sprawy

Argumenty stron

37 Komisja zauważa, że państwa członkowskie przy uzyskiwaniu środków własnych Wspólnot powinny działać z należytą starannością, w celu szybkiego ich udostępnienia Komisji. W ramach stosowania Konwencji TIR oznacza to, że

państwo członkowskie powinno ustalić jak najszybciej po przyjęciu karnetu TIR, czy w odniesieniu do dotyczącego go przewozu popełniona została nieprawidłowość. Jeżeli ma to miejsce, państwo to powinno powiadomić użytkownika i po upływie terminu, w którym użytkownik może przedstawić dowód, że przewóz odbył się prawidłowo i że nieprawidłowość nastąpiła w innym miejscu, państwo członkowskie musi dokonać pobrania odpowiedniej należności.

38 Komisja twierdzi, że w ramach niniejszego postępowania dokonuje ona rozróżnienia między okresem poprzedzającym dzień 1 stycznia 1992 r. a okresem trwającym od tego dnia do 1994 r., przy czym art. 11 Konwencji TIR znajdował zastosowanie w czasie całego rozważanego okresu. W odniesieniu do okresu poprzedzającego dzień 1 stycznia 1992 r. Komisja nie żąda od rządu niderlandzkiego zapłacenia odsetek za zwłokę. Zdaniem Komisji do tego dnia, jedynie art. 11 Konwencji TIR znajdował zastosowanie i wskazanie dokładnej daty, w której właściwe władze powinny przystąpić do pobrania należności nie było możliwe, gdyż Konwencja TIR, która nie dotyczy użytkowników systemu, lecz stowarzyszeń poręczających, nie określa terminu na powiadomienie użytkownika systemu o nieprawidłowości ani też terminu, w którym użytkownik ten mógłby przedstawić dowód, że nieprawidłowość nastąpiła w innym miejscu czy też, że nie miała miejsca. Jednakże władze niderlandzkie nie dołożyły starań koniecznych dla ochrony finansowych interesów Wspólnoty. Tymczasem państwa członkowskie mają obowiązek z należytą starannością podejmować działania konieczne do szybkiego ustalenia należności z tytułu środków własnych Wspólnoty. Jeżeli w dniach następujących po przewidzianym zakończeniu fizycznej operacji tranzytu, odcinek nr 2 karnetu TIR ani żaden inny dokument nie dotrze do urzędu przyjęcia karnetu, zainteresowane władze powinny w odpowiednim czasie podjąć właściwe działania w celu ochrony finansowych interesów Wspólnoty. W przypadkach objętych niniejszym postępowaniem wezwanie do zapłaty zostało wysłane po upływie czasu wynoszącego od dwóch lat i czterech i pół miesiąca do dwóch lat i dziesięciu miesięcy od przyjęcia karnetu TIR. Taki termin nie może zostać uznany za zgodny z wymaganą starannością.

39 Jeśli chodzi natomiast o okres od dnia 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. Komisja zauważa, że art. 10 rozporządzenia nr 719/91 oraz art. 2 rozporządzenia

nr 1593/91 w zw. z art. 11 Konwencji TIR przewidywały szczególne terminy, w których państwa członkowskie powinny podjąć działania konieczne w celu stwierdzenia naruszenia. Początek biegu i czas trwania „terminu, który zostanie określony", w którym, zgodnie z art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 719/91, może być przedstawiony dowód na prawidłowość operacji lub miejsce, gdzie naruszenie lub nieprawidłowość zostały popełnione, można określić na podstawie art. 2 rozporządzenia nr 1593/91 w zw. z art. 11 Konwencji TIR.

40 Zdaniem Komisji z przepisów tych wynika, że jeżeli urząd celny wyjścia nie otrzyma w przewidzianym terminie (określonym w uzasadnionej opinii na co najwyżej miesiąc) odcinka nr 2 karnetu TIR lub innego dokumentu z urzędu wyjazdu, powinien on zawiadomić użytkownika systemu i stowarzyszenia poręczające w terminie jednego roku od przyjęcia rzeczonego karnetu, przy czym termin ten wynosi dwa lata w przypadku zwolnienia karnetu TIR uzyskanego podstępem lub przez nadużycie. Zainteresowany ma trzy miesiące na przedstawienie dowodu na brak nieprawidłowości lub wskazującego miejsce, w którym nieprawidłowość faktycznie został popełniona. W braku dowodu, uznaje się, że nieprawidłowość została popełniona w państwie członkowskim, w którym znajduje się urząd wyjścia a państwo to powinno przystąpić do pobrania długu celnego.

41 Jak twierdzi Komisja, pozostawiona państwom członkowskim możliwość pobrania należności nie w najbliższym możliwym dniu określonym w art. 11 ust. 2 Konwencji TIR, ale w dniu późniejszym, przed upływem maksymalnego dwuletniego terminu, o którym mowa w tym przepisie, ma znaczenie jedynie w stosunkach między władzami tego państwa a dłużnikiem. W ramach systemu środków własnych, powiadomienie dłużnika powinno nastąpić, z chwilą gdy jest on znany i po określeniu kwoty długu, przy czym odpowiada to chwili, w której zainteresowane władze mogą przystąpić do pobrania należności na podstawie obowiązujących przepisów wspólnotowych. Ustawodawca wspólnotowy wyraźnie chciał stworzyć system pozwalający na przedstawienie legalnego dowodu na nieprawidłowość operacji TIR od chwili uzyskania pierwszej poszlaki jej występowania.

42 Komisja dodaje, że zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 tytuł Wspólnot do środków własnych jest ustalony z chwilą powiadomienia dłużnika o kwocie należności przez właściwe służby państwa członkowskiego. Powiadomienia dokonuje się, z chwilą gdy dłużnik jest znany, a należna kwota może być naliczona przez właściwe organy administracyjne, z uwzględnieniem wszystkich przepisów wspólnotowych wiążących w tej dziedzinie. W zakresie w jakim z powyższych uwag wynika, że właściwe władze mogą przystąpić do pobrania należności nie później niż rok i trzy miesiące po przyjęciu karnetu TIR oraz że należy uznać, że dłużnik i kwota należności są znane najpóźniej po upływie tego terminu, powiadomienie, o którym mowa w art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 powinno nastąpić nie później niż 15 miesięcy po przyjęciu rzeczonego karnetu. Po upływie tego terminu tytuł Wspólnot do danych środków własnych należy uznać za ustalony.

43 Zdaniem Komisji państwa członkowskie mają obowiązek zapisywać ustalone należności na rachunkach ogólnych na rzecz Komisji od pierwszego dnia roboczego po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano ustalenia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89, w sytuacji gdy, tak jak w tym przypadku, zainteresowane państwo członkowskie nie prowadzi odrębnego rachunku (rachunku B) w rozumieniu art. 6 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia. Wpis środków własnych powinien nastąpić tego samego dnia roboczego (art. 10 rozporządzenia nr 1552/89) co oznacza, że w niniejszym przypadku należne były również odsetki za zwłokę w rozumieniu art. 11 tego rozporządzenia, gdyż władze niderlandzkie z opóźnieniem udostępniły Komisji omawiane środki własne, w zakresie w jakim władze te przystąpiły do pobrania należności dopiero po około roku od wygaśnięcia 15 miesięcznego terminu.

44 Rząd niderlandzki zauważa, że w odniesieniu do okresu przed 1992 r., jedynie art. 11 Konwencji TIR znajduje zastosowanie, a przepis ten nie określa żadnego terminu na pobranie długu celnego przez państwo członkowskie. Komisja nie określiła, co rozumie pod pojęciem „należytej staranności" ani nie sprecyzowała zarzucanego uchybienia, jak też nie wykazała go. Ponadto brak jest podstawy prawnej do pobrania

należności, gdy nie jest zakończone postępowanie wyjaśniające umożliwiające stwierdzenie, że naruszenie lub nieprawidłowość zostały popełnione. W niektórych przypadkach od przyjęcia karnetu TIR do wezwania do zapłaty mogło zgodnie z prawem upłynąć ponad dwa lata.

45 Jeśli chodzi o okres od dnia 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 1993 r. rząd niderlandzki zauważa, że terminy, które zdaniem Komisji powinny znaleźć zastosowanie, poza faktem, że mają one regulować stosunki nie tyle władz celnych ze wspomnianą instytucją, ale władz celnych z podmiotami prawa, są praktycznie niemożliwe do zachowania. Jak stanowi art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89, władze państwa członkowskiego nie są zobowiązane do zapisania na rachunku należnych kwot ani do pobrania omawianych należności przed zakończeniem postępowania wyjaśniającego (tj. retrospektywnego pobrania należności). Do tego czasu zainteresowane państwo członkowskie nie mogłoby ustalić zaistnienia nieprawidłowości, miejsca, w którym ją popełniono, powstania długu celnego, właściwego państwa oraz kwoty należności. Sam fakt, że odcinek nr 2 karnetu TIR nie został otrzymany, mógłby prowadzić co najwyżej do domniemania nieprawidłowości, podczas gdy kompetencja do pobrania należności powstaje jedynie gdy nieprawidłowość i miejsce, w którym została popełniona, zostaną ustalone.

46 Ponadto, zdaniem władz niderlandzkich, z art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1593/91 w zw. z art. 11 ust. 2 Konwencji TIR wynika, że posiadacz karnetu TIR powinien mieć nie mniej niż trzy miesiące i nie więcej niż dwa lata na przedstawienie dowodu na prawidłowość dokonanego przewozu. Komisja błędnie zamieniła minimalny termin, określony w art. 11 ust. 2 Konwencji TIR, na termin maksymalny. Nie tylko posiadacz powinien mieć możliwość przedstawienia wymaganego dowodu, ale również zainteresowane państwo członkowskie powinno dysponować czasem koniecznym dla oceny skuteczności tak przedstawionego dowodu.

47 Gdyby teza broniona przez Komisję została uznana, rząd niderlandzki chciałby zwrócić uwagę na wyjątkowe okoliczności, które dotyczyły omawianego okresu, jakimi były trudności związane z właściwym zastosowaniem systemu TIR.

48 Jeśli chodzi o wykładnię art. 10 i 11 rozporządzenia nr 1552/89, rząd niderlandzki twierdzi, że z definicji nie wszystkie dane są znane po upływie trzymiesięcznego terminu, tak że nie istnieje obowiązek dokonania wpisu na rachunek z tą chwilą. Nie istnieje również obowiązek przesłania powiadomienia dłużnikowi. Rząd ten uznaje, że nie doszło do opóźnionego wpisu długu celnego na rachunek Komisji ani w rezultacie do zwłoki w przekazaniu środków własnych Komisji, co oznacza, że nie może być mowy o należnych odsetkach z tytułu art. 11 tego rozporządzenia.

Ocena Trybunału

49 W pierwszej kolejności należy zbadać zarzut Komisji, gdyż dotyczy on okresu, w trakcie którego znajdowały zastosowanie szczególne przepisy rozporządzenia nr 719/91 i rozporządzenia nr 1593/91 dotyczące pobrania długu celnego.

— W przedmiocie karnetów TIR przyjętych od dnia 1 stycznia 1992 r. do 31 grudnia 1993 r.

50 Zgodnie z art. 10 ust. 2 rozporządzenia nr 719/91, jeżeli podczas lub w związku z przewozem dokonywanym na podstawie karnetu TIR okaże się, że w określonym państwie członkowskim miało miejsce przestępstwo lub nieprawidłowość, to państwo członkowskie zgodnie z przepisami wspólnotowymi lub krajowymi, pobiera cła i inne opłaty, które mogą być należne, bez uszczerbku dla wszczęcia postępowania karnego. W przypadku takiego ustalenia, zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1593/91 władze celne powiadamiają o nim posiadacza karnetu TIR i stowarzyszenie poręczające, w terminie określonym w art. 11 ust. 1 Konwencji TIR, tj. w terminie jednego roku od dnia przyjęcia karnetu TIR przez te władze w przypadku braku zwolnienia, przy czym termin ten wynosi dwa lata w przypadku zwolnienia uzyskanego podstępem lub przez nadużycie.

51 Zgodnie z art. 11 ust. 2 tej Konwencji TIR, żądanie zapłaty powinno być skierowane do stowarzyszenia poręczającego nie wcześniej niż z upływem trzech miesięcy od powiadomienia o niezwolnieniu lub o zwolnieniu uzyskanym podstępem lub przez nadużycie, a nie później niż w terminie dwóch lat, licząc od tego samego dnia, z wyjątkiem przypadków, które w wymienionym terminie dwóch lat będą przedmiotem postępowania sądowego, a wówczas żądanie to powinno być skierowane w terminie jednego roku, licząc od dnia, w którym orzeczenie sądu stało się prawomocne.

52 Z łącznej analizy powyższych przepisów wynika, że w przypadku niezwolnienia żądanie zapłaty długu celnego powinno mieć miejsce co do zasady nie później niż trzy lata po dniu przyjęcia karnetu TIR, przy czym termin ten wynosi cztery lata w przypadku zwolnienia uzyskanego przez nadużycie.

53 Artykuł 8 ust. 7 Konwencji TIR stanowi, że właściwe władze powinny, w miarę możliwości, przed skierowaniem roszczenia do stowarzyszenia poręczającego zażądać ich zapłaty od osoby, od której kwoty bezpośrednio się należą. Z art. 10 ust. 3 rozporządzenia nr 719/91 oraz art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 1593/91, które nie czynią rozróżnienia między posiadaczem karnetu TIR a stowarzyszeniem poręczającym w odniesieniu do możliwości przedstawienia dowodu prawidłowości operacji dokonanej na podstawie karnetu TIR, wynika ponadto, że wspomniany trzy i czteroletni termin znajduje zastosowanie zarówno w stosunku do posiadacza jak i w stosunku do stowarzyszenia poręczającego (zob. podobnie w związku z art. 454 i 455 rozporządzenia wykonawczego, w szczególności wyrok z dnia 23 marca 2000 r. w sprawach połączonych C-310/98 i C-406/98 Met-Trans i Sagpol, Rec. str. I-1797, pkt 49).

54 Należy dodać, że ponieważ celem art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1593/91 jest zapewnienie starannego i jednolitego stosowania przepisów dotyczących odzyskania długu celnego w celu szybkiego udostępnienia środków własnych Wspólnot (zob. podobnie, w szczególności wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie C-460/01 Komisja przeciwko Niderlandom, Rec. str. I-2613, pkt 60, 63, 69 i 70), powiadomienie o naruszeniu lub nieprawidłowości powinno w każdym razie nastąpić jak najszybciej, tj. z chwilą gdy władze celne zapoznały się z rzeczonym naruszeniem lub nieprawidłowością, a zatem stosownie do okoliczności na długo przed upływem maksymalnych terminów, określonych w art. 11 ust. 1 Konwencji TIR, wynoszących odpowiednio jeden rok, a w przypadku nadużycia dwa lata.

55 Z tych samych względów żądanie zapłaty w rozumieniu art. 11 ust. 2 Konwencji TIR powinno być przekazane, z chwilą gdy władze celne mogą tego dokonać, a zatem stosownie do okoliczności, przed upływem dwuletniego terminu od dnia powiadomienia zainteresowanych o naruszeniu lub nieprawidłowości.

56 W niniejszym przypadku wiadomo jest, że sporne żądania zapłaty zostały wysłane po mniej niż trzech latach od dnia przyjęcia karnetów TIR, a zatem przed upływem maksymalnego trzyletniego terminu, licząc od wspomnianego przyjęcia. Co do reszty, Komisja nie wykazała w odniesieniu do operacji dotyczących karnetów TIR przyjętych w 1992 r. i 1993 r. objętych niniejszym postępowaniem, że żądanie zapłaty nie nastąpiło jak najszybciej, tj. z chwilą gdy władze celne mogły tego dokonać.

57 W zakresie, w jakim Komisja dąży do stwierdzenia nie tyle uchybienia zobowiązaniom wynikającym z przepisów rozporządzenia nr 719/91 i rozporządzenia nr 1593/91, lecz naruszenia art. 2, 6, 9, 10 i 11 rozporządzenia nr 1552/89, należy również rozważyć, czy Królestwo Niderlandów, działając w ten sposób, nie naruszyło rzeczonych przepisów.

58 Zgodnie z art. 2 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 tytuł Wspólnot do środków własnych jest ustalony „z chwilą" powiadomienia dłużnika o wysokości należnej kwoty przez właściwe władze, przy czym powiadomienia dokonuje się, z chwilą gdy dłużnik jest znany, a należna kwota może być naliczona przez właściwe władze administracyjne, z uwzględnieniem przepisów wspólnotowych wiążących w tej dziedzinie (zob. w szczególności ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Niderlandom, pkt 85), czyli w niniejszym przypadku rozporządzenia Rady (EWG) nr 2913/92 z dnia 12 października 1992 r. ustanawiającego Wspólnotowy Kodeks Celny (Dz.U. L 302, str. 1, zwanego dalej, „Kodeksem Celnym"), rozporządzenia nr 719/91, rozporządzenia nr 1593/91 oraz Konwencji TIR. Za powiadomienie w rozumieniu art. 2 rozporządzenia nr 1552/89 należy zatem uznać żądanie zapłaty na podstawie art. 11 ust. 2 Konwencji TIR.

59 Jak orzekł Trybunał w pkt 59 wyroku z dnia 15 listopada 2005 r. w sprawie C-392/02 Komisja przeciwko Danii (Rec. str. I-9811), z art. 217, 218 i 221 Kodeksu Celnego wynika, że wspomniane przesłanki są spełnione, jeżeli organy celne znajdą się w posiadaniu niezbędnych informacji i mogą w związku z tym obliczyć kwotę należności wynikającą z długu celnego oraz określić dłużnika (zob. podobnie ww. wyrok z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie Komisja przeciwko Niderlandom, pkt 71

oraz wyrok w sprawie C-104/02 Komisja przeciwko Niemcom, Rec. str. I-2689, pkt 80). Państwa członkowskie nie mogą zaniechać stwierdzania wierzytelności, nawet jeśli je kwestionują. W przeciwnym razie należałoby przyjąć, że równowaga finansowa Wspólnot może zostać zachwiana wskutek zachowania jednego z państw członkowskich (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 60).

60 Artykuł 6 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 stanowi, że rachunki dotyczące środków własnych prowadzone są przez Skarb Państwa państw członkowskich lub organ przez nie wyznaczony. Na podstawie ust. 2 lit. b) tego artykułu, państwa członkowskie zobowiązane są wpisać tytuły dochodów budżetowych „ustalone zgodnie z art. 2" tego rozporządzenia nie później niż pierwszego dnia roboczego po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony, na rachunek A lub, po spełnieniu pewnych przesłanek, na rachunek B.

61 W rezultacie państwa członkowskie są zobowiązane do stwierdzenia tytułu Wspólnot do środków własnych z chwilą, w której ich organy celne mogą obliczyć kwotę należności wynikającej z długu celnego i ustalić dłużnika (ww. wyrok w sprawie Komisja przeciwko Danii, pkt 61) i w rezultacie uwzględnić rzeczone należności na rachunkach, zgodnie z art. 6 rozporządzenia nr 1552/89.

62 W niniejszym przypadku władzom niderlandzkim nie został postawiony zarzut, że nie zapisały one na rachunku długu celnego natychmiast po jego stwierdzeniu, ale że z opóźnieniem ustaliły i zawiadomiły o omawianej należności, przy czym zarzut ten z uwagi na powyższe rozważanie powinien być oddalony. W tej sytuacji Komisja nie wykazała, że zaksięgowanie nastąpiło z opóźnieniem.

63 Dla potrzeb udostępnienia środków własnych art. 9 ust. 1 rozporządzenia nr 1552/89 stanowi, że każde państwo członkowskie zapisuje środki własne na rachunek otwarty w imieniu Komisji zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 10 tego rozporządzenia. Zgodnie z ust. 1 tego artykułu, po potrąceniu kosztów poboru wpis środków własnych dokonywany jest najpóźniej w pierwszym dniu roboczym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym tytuł dochodów budżetowych został ustalony zgodnie z art. 2 rzeczonego rozporządzenia, z wyjątkiem tytułów dochodów budżetowych wykazanych na rachunku B na podstawie art. 6 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia, dla których wpis musi być dokonany najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19 dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym „zostały uzyskane".

64 Bezsporne jest, że w trakcie spornego okresu władze niderlandzkie nie prowadziły rachunku B, mimo że nie zostało również podniesione, że rzeczone władze nie zapisały na rachunku Komisji spornych kwot w terminie określonym w art. 10 rozporządzenia nr 1552/89, licząc od zaksięgowania należności.

65 W tej sytuacji obowiązek zapłaty odsetek za zwłokę w rozumieniu art. 11 rozporządzenia nr 1552/89 nie istnieje.

66 W rezultacie należy oddalić zarzut Komisji, w zakresie w jakim dotyczy karnetów TIR przyjętych w 1992 r. i 1993 r.

— W przedmiocie karnetów TIR przyjętych w 1991 r.

67 W odniesieniu do karnetów TIR przyjętych w 1991 r., tj. przed dniem 1 stycznia 1992 r. Komisja twierdzi, że jedynie art. 11 Konwencji TIR znajduje zastosowanie i że nie było możliwe wskazanie dokładnego dnia, w którym właściwe władze powinny dokonać pobrania należności. Jednakże władze niderlandzkie nie dołożyły starań koniecznych dla ochrony finansowych interesów Wspólnoty. W sytuacji gdy w dniach następujących po przewidywanym zakończeniu fizycznej operacji tranzytu ani odcinek nr 2 karnetu TIR, ani żaden inny dokument nie dotarł do urzędu przyjmującego karnet, zainteresowane władze powinny w odpowiednim czasie podjąć właściwe działania w celu ochrony finansowych interesów Wspólnoty. Tymczasem w omawianych przypadkach, wezwanie do zapłaty zostało wysłane po okresie, który wynosił od dwóch lat i czterech i pół miesiąca do dwóch lat i dziesięciu miesięcy, licząc od przyjęcia karnetu TIR. Nie można uznać takiego terminu za zgodny z wymaganą starannością.

68 Jak stwierdzono w pkt 54 niniejszego wyroku, państwa członkowskie mają obowiązek zapewnienia szybkiego udostępnienia środków własnych Wspólnot. Komisja nie wykazała jednak, że rząd niderlandzki nie dołożył wszelkich starań koniecznych do szybkiego ustalenia należności z tytułu środków własnych w przypadkach domniemanej nieprawidłowości dotyczącej przewozu dokonanego na podstawie karnetu TIR przyjętego przed dniem 1 stycznia 1992 r. i objętego niniejszym postępowaniem. Komisja ograniczyła się do stwierdzenia w ogólnych sformułowaniach, że wysłanie żądania zapłaty po około dwóch i pół roku od przyjęcia karnetu TIR jest niezgodne ze staraniami, jakich należy dołożyć dla ochrony interesów finansowych Wspólnoty.

69 W rezultacie zarzut Komisji oparty na naruszeniu art. 2, 6, 9, 10 i 11 rozporządzenia nr 1552/89 w zakresie, w jakim dotyczy on karnetów TIR przyjętych w 1991 r.,

należy oddalić z takich samych względów jak te przedstawione powyżej w odniesieniu do karnetów TIR przyjętych od 1992 r. i w związku z tym, należy oddalić skargę w całości.

W przedmiocie kosztów

70 Zgodnie z art. 69 § 2 regulaminu kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Królestwo Niderlandów wniosło o obciążenie Komisji kosztami postępowania, a Komisja przegrała sprawę, należy obciążyć ją kosztami postępowania.

Z powyższych względów Trybunał (pierwsza izba) orzeka, co następuje:

1) **Skarga zostaje oddalona.**

2) **Komisja Wspólnot Europejskich zostaje obciążona kosztami postępowania.**

Podpisy